

Pri tem shodu se je posebno naglašala škodljivost mladočeške razdirajoče politike. Dr. Fanderlik je dokazal, da je potrebno, da se obnovi prejšnja desnica. S tem se bi preprečila popolna zmaga levičarjev. Predsednikom novega društva so izvolili dr. Šroma.

Narodno gibanje na Ogerskem. V kratkem bode več slovanskih in rumunskih shodov na Ogerskem. Ti shodi niso po volji ogerski vladi. Posebno se boji, da bi morda k kakemu slovaškemu shodu ne prišel kak Čeh. Zaradi tega je pa zapretila, da bode vsak shod razpustila, k kateremu pride kak neogerski državljani.

Nemčija. — Ožje volitve v državni zbor so končane. Kakor vlada računa, priborila si je za svojo vojaško predlogo večino. Ker pa vlada za svoje računa tudi Poljake in protisemite, o katerih se pa še ne ve, kam se bodo obrnili, ni še prav nič gotovega, kako izpade glasovanje o vojaški predlogi. — Dne 4. t. m. je cesar otvoril državni zbor s prestolnim nagovorom, v katerem je povdarjal, da je razmerje mej Nemčijo in inozemstvom neskaljeno in prijateljsko. Nadalje prestolni govor naglašja potrebo, da se vsprejme vojaška predloga, s katero edino se more Nemčija povzdigniti v gospodarskem in političnem oziru.

Nemčija in Rusija. — Ruski carjevič mudi se zdaj v Londonu. Govori se, da se mu je nemški cesar nalašč ognil v Kiel, ko je ta potoval skozi Berolin. Vzrok temu delajo Kalnokyjeve izjave v avstro-ogrske delegaciji glede odnošajev mej Avstrijo in Rusijo. Z druge strani se pa zopet zatrjuje, da nemški cesar ni vedel za potovanje carjevičeve preko Berolina in sedaj se poroča, da se nemški cesar in carjevič gotovo snideta, ko se bode carjevič vračal iz Berolina.

Srbija. — Čuje se, da se nameravata Aleksander, kralj srbski in srbski pretendent princ Peter Karagjorgjevič sporazumeti. Vest ta ni dosti verjetna, ker je nasprotstvo mej Obrenoviči in Karagjorgjeviči preveliko in se poslednji gotovo ne odpovedo radi svojim namišljenim pravicam do srbskega prestola. — Srbska skupščina je začasno odnehala od zatožbe ministerstva Avakumovičevega. Radikalci boje se namreč nevspeha v tej zadevi, ker bi zatoženo ministerstvo po ustavi lahko samo odbralo sebi prijazne sodnike, ki bi jib najbrže zatožbe oprostili. Stvar se je za zdaj sicer začasno odložila, a sploh je dvomiti, da bi se še kedaj obravnavala.

Anglija. — Gladstone je uvidel, da posvetovanj, kakor se vrše v dolnji zbornici glede homerule, ne bo ne konca, ne kraja. Že do trideset sej je bilo in še le štirje paragrafi so rešeni. Predlagal je torej v zbornici resolucijo, po kateri smejo posvetovanja o homeruli trpeti najdalje do 27. julija t. l. Konservativci t. j. vladi nasprotna stranka se je tej resoluciji močno upirala, ki se je pa vkljub temu vsprejela z 31 glasovi večine. Zbornično predsedstvo imelo bo torej zdaj pravico posvetovanja požuriti in nepotrebne govore, ki so le zavlačevali razpravo, odkloniti. Ko bi 27. julija ne bi bili še vsi paragrafi homerule vsprejeti, bodo se o ostalih kar brez razprave glasovalo.

Francija. — Komaj se je malo plegla panamska afera, že so gotovi krogi poskrbeli za drugo umazano perilo, ki naj bi se pralo pred zbornico. Francoski list „Cocarde“ je minoli teden prinesel vest, da je iz pokladnice angleškega veleposlaništva ukradenih več važnih papirjev, katere imajo baje sedaj v rokah nekateri francoski poslanci. Iz teh papirjev je razvidno, da je več francoskih poslancev dobilo večje zneske od angleškega veleposlaništva, da so pospeševali politiko, ki je bila v korist Angliji. Francoski poslanci, ki so prišli v last teh papirjev so v namen, da uničijo svoje podkupljene tovariše, nesli te papirje k ministru vnanjih stvari, toda ta jih ni hotel pogledati, češ, da on ne pogleda papirjev, ki so ukradeni pri veleposlaništvu prijateljske države. Stvar prišla je tudi v zbornici na vrsto. Millevoye je stavil o tej zadevi interpelacijo. Ker se pa vsebina pisem ne vjema povsem s fakti

nastalo je po zbornici občno mnenje, da so pisma ponarejena. Tudi minister vnanjih stvari je zastopal to mnenje. V vsem zdelo se je pa večini zbornice nevarno razpravljati o tej kočljivi stvari, kajti škodovalo bi se lahko vnanji politiki Francoske. Preko interpelacije stopilo se je torej na dnevni red z veliko večino. — Kakor se sedaj trdi so pisma zares ponarejena. Že sama neumna vsebina njihova jih izdaja za taka. Pisma ponaredil je neki Norton. Služboval je pri nekem angleškem veleposlaništvu, od česar pribaja, da so pisma pisana na papirji angleškega veleposlaništva. Norton prodal je ta pisma Millevoyu in tovarišem za 35.000 frankov. Millevoye in tovariši so vsled svojega poraza, da se jim škandal ni posrečil, odložili svoje mandate in se nekateri popolnoma odtegnili političnemu življenju. Norton, ki je pisma ponaredil in urednik Richard, ki je pisma prijavljaj v „Cocarde“ izročila sta se sodišču. — V dolnji zbornici angleški je parlamentarni tajaik Grey izjavil, da ni res, da bi bili pri angleškem veleposlaništvu ukradeni kaki papirji. Tu gre, rekel je, gotovo za kake ponaredbe.

Obrtnija.

Kako zidajo v Čikagu.

Znano je, kako naglo se je razvilo mesto Čikago in kako podjetni so njegovi prebivalci, ki ravno sedaj vabijo vesoljno zemljo na obisk svoje svetovne razstave. O gradnji tamošnjih novih hiš prinašajo listi v zadnjem času zanimive podatke, s katerimi hočemo nekoliko seznaniti naše čitatelje. V obližji svetovne razstave so v minolih mesecih postavili 279 hotelov za tujce s 33.945 sobami! Kakor gobe iz tal, tako rastejo hiše krog razstave. Da je pri taki naglici solidnost zidanja jako površna, si lahko vsak sam misli. Dve hiši sta se sesedli v teku 24 ur, ko so djali strehe nanje. Zidani sta bili na pilote, katere so zabili v zmrznjena tla; ko se je zemlja otajala, so polezli koli nejednakomerno v tla in ponosna palača se je zgrudila kot hiša iz kart. Druzega dne je bilo podvojeno število delavcev na mestu, ki so takoj odstranili razvaline in pričeli z novo hišo. Mnogo vplivnih oseb se je oglasilo v Čikagu, ki so trdili, da je večina novih hotelov isto tako slabo zidana, kakor porušena dva. Javno mnenje je imelo prav, kajti blizu omenjenih hotelov se je zgrudila palača „Plymonth-Hotel“ s tremi nadstropji in 165 sobami. Dan pozneje se je porušila lesena „Panorama“, visoka 16 metrov, ki je bila tudi skoro uže zgotovljena.

Bralec sedaj razvidi, kako daleč sega solidnost ameriška, ako potujemo na svetovno razstavo v Čikago, je treba take slučaje imeti pred očmi in raje poiskati stare, pripoznane hotele, kakor te nove, sumljive proizvode čezmorske stavbinske umetnosti. Tudi glede ognja so omenjene stavbe v dokaj večji nevarnosti, kakor naši hoteli. Vse sestoji večinoma iz lesa in gipsa, s katerim zamažejo in zalijejo razpoke in špranje med lesom. Ako se v takem hotelu vname ogenj, gori v 10—15 minutah vsa zgradba, kakor bi jo s smolo polil. Velikanski predori, po katerih vozijo goste v razna nadstropja, privedejo ognju kakor mehovi ogromne množine zraka in ves

hotel žari kakor v plavži. Ko bi nastal ogenj v enem poprej navedenih novih hotelov, si pač lahko mislimo, da bi malokateri potnik ušel svoji usodi. A to Amerikancev ne briga — kaj pomeni jeden ali drugi požar in na stotine njegovih žrtev? To je zanje tako, kakor če pade roj mušic v goreč plamen....

Obrtnijske raznoterosti.

Kit za steklo in porcelan. Steklo in porcelan lahko skitamo z zmesjo iz tekočega lima in alabasterskega gipsa. Tekoč lim dobimo, če toliko kolinskega lima razstopimo v jesihovi kislini, kolikor se ga razstopiti more. Pri tem jesihovo tekočino nekoliko ogrejemo. Ko se ohladi, imamo tekoč lim. Ta tekoč lim je tudi sam dober kit posebno za stvari, ki so razlomljene na drobne kose.

Dobro hektografno barvo dobiš, če stopiš 100 gr gelatine, 175 kubičnih centimetrov vode, in prideneš ravno toliko glicerina in 50 gr kaolina (porcelanske prsti).

Pečatni vosek se napravi, če se vkupe stopi 120 gramov bledega šelaka, 18 gramov beneškega terpentina in 60 gramov angleškega cinobra, ali pa 60 gramov šelaka, 120 gramov smole, 45 gramov beneškega terpentina in 45 gramov kromovega rudečila.

Limov kit se napravi, ako se vzame 75 gramov žitnega žganja, 225 gramov vode, 150 gramov skroba in vse to zmeša, potem se pa razstopi 40 gramov lima v vreli vodi in pridene 40 gramov terpentina. To se mej vednim mešanjem pridene gori omenjeni mešanici.

Kit za peči. Vzemi kepo mastne ilovice in v njo vgneti polo sivega debelega pivnega popirja, katerega si poprej namočil v mleku. To tako dolgo gneti, da so se popirna vlakna popolnoma spojila z ilovico. Prideni sedaj še 20 gramov kuhinjske soli in 20 gramov prahu železnega vitriola in še nekaj mleka, da se vse bolje sprime. Ta kit ne poka in je trajen. Z njim lahko sam zamažeš peč. Naposled pri-mešaj še jajčnega beljaka in krede, da dobiš belo testo. S tem se zamažejo kahle.

Da se čevlji ne premočijo razstopi parafina v benzinu in s tem dobro namaži čevlje s čopičem. Urbane je dosti, če jedenkrat s to razstopljino namažeš, samo po podplatih in šivih moraš večkrat mazati. Bencin se hitro shlapi. Parafin pa ostane v usnji in se torej ne premoči. Čez dolgo časa pač parafin tudi iz usnja izgine in tedaj je treba čevlje znova namazati.

Obledelo pisavo osvežiš, ako papir namočiš z nasičeno taninovo raztopljino in ga potem posušiš na veliki vročini.

Tla umivaj ne z milom, temveč z jednim delom ugašenega apna in 3 deli peska. V to zmes pomakaj mokro krtačo. Tako umivanje tal je ceneje, pa vzame vso umazanost in prežene celo mičese. Nazadnje se tla umijejo z gorko vodo in postanejo lepo bela. Če so v tleh mastne pege, naj se jeden dan, predno se umivajo, pokrijejo v gorki vodi namočeno ilovico.

Dobra voda za čiščenje obleke. Vzemi 4 žlice samijakovca, 4 žlice močnega vinskega cveta in 1 žlico soli in vse to zmešaj v kakem kozarci. To rabi z gobo ali cunjjo. Mastne in oljate pege se s to vodo izpravijo iz obleke. Smolnate in katranaste pege se morajo poprej omečiti s surovim maslom.

Železne izdelke plavo pobarvati. Svitlo železne izdelke položi v raztopino 140 gramov žveplenokislega natrija (unterschwefeligsaures Natron, v 1 litru vode in 35 gramov ocetnokislega svinčenega oksida (Essigsaures Bleioxyd) v 1 litru vode. Raztopine segrej, da začno vreti, potem dobe izdelki lepo modro barvo.

Kmetijstvo.

Petdesetletnica „Novic“ in naše kmetijstvo.

Leta 1843. je bilo velikega pomena za naše kmetijstvo. Začele so izhajati „Novice“, ki so poučevale naše kmetovalce o umnem kmetijstvu. Poprej pri nas ni nikdo vedel, kako kmetujejo drugod in kako se da na znanostni podlagi izboljšati kmetijstvo, več pridelati na isti kmetiji. Sin se je naučil kmetovati od očeta in tako se je kmetovalo vedno po starem. Za prejšnje čase je bilo to staro kmetovanje dovoljno, ali novi čas je prinesel nove potrebe in tudi kmet mora napredovati, če hoče izhajati v premenjenih razmerah.

V teku petdesetih let so „Novice“ prinesle nebrojno večjih in malih spisov o kmetijstvu. Seznanjale so naš narod z izboljšanim kmetijstvom v napredujočih deželah. Vsak napredek v kmetijstvu so omenile. „Novicam“ se imajo torej mnogi Slovenci zahvaliti, da so si z umenejšim kmetijstvom izboljšali svoje blagostanje. Ni ga kmetijskega ali gospodarskega vprašanja, da bi „Novice“ se ne bile pečale ž njim. Prvič so priporočale pogozdovanje Krasa, ki sedaj tako lepo napreduje in obeta najlepše uspehe. O koliko so pisale o tej stvari, kako naj se pogozduje, kaka drevesa naj se sade. Gotovo je mnogo zahvaliti naš list, da se je prebivalstvo zavzelo za to stvar.

Ravno tako so po svoji moči pospeševale osuševanje ljubljanskega barja, katero se kakor je upati, kmalu začne. Spodbujale so naše kmetovalce k umni živinoreji in jim kazale, katera živinska plemena bi bila za naše kraje.

Poznavajoč važnost kredita za kmeta in obrtnika so že prva leta razkladale važnost denarnih zavodov zlasti hranilnic, ravno tako so tudi pozneje opozarjale naše prebivalstvo na posojilnice.

Pa ne le v listu samem, temveč tudi kot priloga „Novice“ priobčila marsikako kmetovalcem koristno knjigo. Omenimo naj le Matije Vrtovca „Vinorejo“ in „Kmetijsko kemijo“. Obe ti dve knjigi sta jako poučni in imata še dandanes veliko veljavo. Poslednja je seveda nekoliko zastarela, ker kemijska znanost tako hitro napreduje v sedanjem času.

Prvi urednik našega lista dr. Janez Bleiweis je tudi poleg uredništva „Novic“ spisal mnogo za kmetijstvo poučnih del, o katerih se spodobi, da jih danes omenjamo, ker so tudi te knjige v nekaki zvezi s Bleiweisovim delovanjem pri „Novicah“.

„Pratika“ je poprej prinašala le koledarsko snov, ali Bleiweis je pa osnoval „Veliko Pratico“, katera je pa prinašala tudi razne poučne sestavke, zlasti poučne za kmeta. „Velika Pratika“ se je kmalu ljudem priljubila in se je kmalu močno razširila po slovenskih pokrajinah. Poučni spisi v njej imeli so baš zaradi tega velik uspeh, ker so se tako razširili po vsem Slovenskem.

Leta 1843. je spisal „Bukve za kmeta“, v kateri poučuje kmete, kako naj kupujejo, rede, in opravljajo